

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ДС/СС 05/4-02 бр. 851/1-ХП/10 27.06.2013. године	
--	--

ВЕЋЕ НАУЧНИХ ОБЛАСТИ
ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је на својој VI редовној седници, 27.06.2013. године – на основу чл. 221. став 1. алинеја 14. и члана 266. Статута Факултета, прихватило Извештај Комисије за докторске студије с предлогом теме за докторску дисертацију: МУЗЕЈ ТОМЕ РОСАНДИЋА У БЕОГРАДУ, докторанда Миље Стијовић.

За ментора је одређен доц. др Ненад Радић.

<u>Доставити:</u> 1х Универзитету у Београду 1х Стручном сараднику за докторске дисертације 1х Шефу Одсека за правне послове 1х Архиви	ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА Проф. др Милош Арсенијевић
---	---

Факултет <u>Филозофски</u>	УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ Веће научних области друштвено-хуманистичких наука (Назив већа научних области коме се захтев упућује)
04/1-2 бр. 6/2355	
(број захтева)	
28.06.2013.	
(датум)	

ЗАХТЕВ
за давање сагласности на предлог теме докторске дисертације

Молимо да, сходно члану 46. ст. 5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду («Гласник Универзитета», бр. 131/06), дате сагласност на предлог теме докторске дисертације:

Музеј Томе Росандића у Београду

(пун назив предложене теме докторске дисертације)

НАУЧНА историја уметности
ОБЛАСТ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

Име, име једног од родитеља и презиме кандидата:

Миља (Милорад) Стијовић

Назив и седиште факултета на коме је стекао високо образовање:

Филозофски у Београду

Година

Назив мастер 2009.

дипломирања:

рада кандидата:

Назив факултета на коме је магистарски рад одбрањен:

Година одбране мастер рада: _

Обавештавамо вас да

Наставно-научно веће

је

на седници 27.06.2013.

одржаној

размотрило

предложену тему и закључило

да је тема подобна за израду докторске дисертације.

	ДЕКАН ФАКУЛТЕТА
	<u>Проф. др Милош Арсенијевић</u>

Додатак уз образац 1.

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

за кандидата Миља Стијовић

Име и презиме ментора: Ненад Радић

Звање: доцент

Списак радова који квалификују ментора за вођење докторске дисертације:

1. *Пусен и петокрака: збирка слика друга председника*, Галерија Матице српске, Нови Сад, 2012.
2. *„Mladi diplomata Marina Tartalje”, Memorijal Pavla Beljanskog, Spomen-zbirka Pavla Beljanskog*, Novi Sad, 2013.
3. *„Музеј на рушевинама Југославије”, Зборник семинара за студије модерне уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду*, Филозофски факултет у Београду и Галерија Матице српске, Београд- Нови Сад, 2009.
4. *„Вратио сам се из ‘раја’ – четири аутопортрета са палетом”, Зборник за Ликовне уметности Матице српске 38*, Нови Сад, 2010.
5. *„Собе порцелана XVIII века у светлу нове музеологије, примери и по(р)уке”, Зборник Музеја примењене уметности нова серија 04/05*, Музеј примењене уметности, Београд, 2008/9.

Заокружити одговарајућу опцију (А, Б, В или Г):

А) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији техничко-технолошких, природно-математичких и медицинских наука ментор треба да има најмање три рада са SCI, SSCI, AHCI или SCIE листе, као и Math-Net.Ru листе.

Б) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији друштвено-хуманистичких наука ментор треба да има најмање три рада са релевантне листе научних часописа (Релевантна листа научних часописа обухвата SCI, SSCI, AHCI и SCIE листе, као и ERIH листу, листу часописа које је Министарство за науку класификовало као M24 и

додатну листу часописа коју ће, на предлог универзитета, донети Национални савет за високо образовање. Посебно се вреднују и монографије које Министарство науке класификује као M11, M12, M13, M14, M41 и M51.)

В) У случају израде докторске дисертације према ранијим прописима за кандидате који су стекли академски назив магистра наука ментор треба да има пет радова (референци) које га, по оцени Већа научних области, квалификују за ментора односне дисертације.

Г) У случају да у ужој научној области нема квалификованих наставника, приложити одлуку Већа докторских студија о именовању редовног професора за ментора.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Датум ____

проф. др Милош Арсенијевић

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Филозофски факултет
Одељење за историју уметности
Предлог теме докторске дисертације
Миља Стијовић

МУЗЕЈ ТОМЕ РОСАНДИЋА У БЕОГРАДУ

1. Предмет истраживања

Предмет дисертације је „Музеј Томе Росандића“ у Београду који се налази у улици Љубе Ивановића број 3 на Сењаку у породичној кући и атељеу уметника, саграђеној 1927-28. године по плану и под надзором архитекте Ђорђа Бајаловића, у којој су скулптор Тома Росандић (Сплит, 22.1.1878. - Сплит, 1.3.1958.) и његова супруга Мара живели и стварали, и коју је као легат оставио граду Београду. Музеј је основан 1963. године, пет година после вајареве смрти, одлуком Народног одбора Града Београда. Предмет истраживања је специфичност породичне куће/атељеа и њеног богатог садржаја који бива претворен у музејски простор у јасно дефинисаним друштвено политичким околностима, а који се данас, у складу са препорукама Међународног савета музеја (ICOM), типолошки дефинише као кућа – музеј. Посебност оваквих музеја, као историјских модела музеализације, је да чувају њихову историјску аутентичност која је претходила њиховој трансформацији у музејски простор. У таквом типолошком устројству „Музеј Томе Росандића“, са својим укупним садржајем као амбијентална целина представља сведочанство о личности и делу вајара и његове супруге, као и начину живота и уређењу приватног простора у првој половини двадесетог века у Београду. Предмет истраживања је дакле, кућа и њен садржај као сведочанство о значају дела Томе Росандића у домаћој и светској уметничкој баштини и њена трансформација у јасно дефинисани тип музејског простора који, стицајем друштвених, политичких и економских фактора, иако запуштен и готово заборављен, представља изузетно драгоцен историјски пример развоја музеологије у Србији. 2

2. Циљ и хипотеза

Основни циљ рада је да на основу истраживања примарне грађе (архитетонског плана, инвентара и друге музејске документације) и уметничких дела Томе Росандића, реконструише аутентичност амбијенталне целине и открије до које мере је она у процесу музејске трансформације, шездесетих година двадесетог века, успешно очувана. Полазећи од хипотезе да је овакав тип музеја и сведочанство о значају дела Томе Росандића, циљ је и да анализом већ познатих и ново откривених историографских података о уметнику, његовом приватном и јавном животу, као и његовим уметничким делима, рад пружи ново тумачење његовог изузетног значаја за историју југословенске скулптуре. На крају, обједињеним истраживањем историје архитектуре, историје југословенске модерне скулптуре и историјских модела музеализације на примеру „Музеј Томе Росандића“, коначни циљ рада је да понуди нови интегративни музеолошки оквир који би унапредио очување српске културне баштине.

3. Методологија

Основно методолошко полазиште у раду је музеологија као интердисциплинарна наука, која изучавањем предмета као носилаца значења, а овде су то како уметничка дела, тако и целокупни инвентар „Музеја Томе Росандића“, у контексту музеја као фукоовског ”другог простора” пружа могућност да се интерпретацијом културног наслеђа на свеобухватан начин сагледају сви његови аспекти. Специфичност куће Томе Росандића биће објашњена класичном историографском и савременом методологијом историје и теорије архитектуре, која ће својим интерпретативним могућностима дати оквир којим би се сагледала просторна структура породичне куће и вајарског атељеа, као и њена трансформација у музејски простор. Како је реч о вајарском опусу једног од најпознатијих југословенских скулптора у раду ће у великој мери бити коришћена и методологија историје модерне уметности, која би раду својом интердисциплинарном ширином требало да пружи ново читање музеја као својеврсне просторне биографије Томе Росандића. 3

4. Предлог структуре рада

1. Уводна разматрања

У уводном делу ће бити представљен преглед досадашње литературе о делу Томе Росандића и историјату његовог музеја као и историја завештања уметничких збирки у Европи са посебним акцентом на историјат легатотрства у Србији и Југославији. Потом ће се представити методолошки приступ рада условљен трослојним наративом „Музеја Томе Росандића“. Као што је већ наглашено, предмет истраживања посматраће се прво као породична кућа, затим као скулпторски атеље и на самом крају као музеј. Делови су подељени према вишедимензионалним аспектима из којих ће се кућа - музеј посматрати и тумачити, да би сваки део даљом анализом и разрадом имао више подпоглавља који посматрани изоловано дају детаљнију слику о специфичном аспектима, а гледани – тј. читани заједно дају целину, временски и просторно разумљиву. Тумачењем и анализом односа скулптура и простора у коме се налазе у музеју, биће у сваком поглавље кроз кључна дела испричани сегменти биографије Томе Росандића.

2. Породична кућа

Први део био би кућа, дом за становање, резиденција, интимни простор једне породице у коме се живи и где се окупљају пријатељи. Поглавље би обухватило време пре изградње које је утицало на идеју о кући као таквој, младост уметника, његово порекло, боравак у иностранству. Веома су важна раније места становања у Београду – кафана *Код знака питања* и кућа у Јевремовој број 39, за коју је уметник добио одобрење за адаптацију. У овом делу биће анализиран избор и логике локације и архитектуре куће, планови и распоред просторија, преписка са архитектором, као и хронологија изградње. Такође, направиће се кратак осврт на урбанизам Сењака тог доба у Београду, уз навођење примера аналогних кућа уметника из тог времена. Испитаће се у којој је мери уметник утицао на план куће, колико је она његова замисао. Познато је да је многе делове ентеријера Росандић радио сам, дуборезао и правио намештај и друге предмете ситне пластике. Овоме је увелико доприносила и супруга Мара којој је својеручно направио дрвени разбој на коме је ткала, и чије су завесе, драперије и столњаци као уникатна дела красила њихов дом. Носиоци значења у овом поглављу су *Младост*, 4

Кућа, Жена, Ессе homo и посвећена су младости, тражењу куће и дома, жени, духовности и уметничком сазревању Томе Росандића.

3. Атеље

Други део, *Атеље*, односи се на вајарску радионицу Томе Росандића, која је саставни и функционално неодвојиви део куће, на положај атељеа у кући, уз истраживање свих архитектонских и грађевинских захтева, могућности и ограничења која се постављају за вајарску радионицу. У оквиру овог поглавља биће представљени уметнички радови *Портрети, Аутопортрет и Пехар*. Свако поглавље било би подељено на два потпоглавља, од којих би се у првом делу тумачила семиологија и семантика простора и дела која се у њему налазе, а у другом делу би се кроз изложена дела наративно представио живот и рад вајара. Ако се узме у обзир број дела која је уметник израдио за четврт века у кући на Сењаку, очигледно је да је већи део дана проводио радећи у атељеу. Росандић је био и вајар и примењени уметник; његов атеље је био место израде идејних скица за велике монументалне скулптуре, подједнако као и радионица ситне пластике, уникатног намештаја у дуборезу, разбоја за супругу Мару, лустера, сребрних чинија. Свако дело је са поруком, тренутном емоцијом и животом који му даје творац. Потребно је ту симболику, која је некад видљива на први поглед, а некад се крије и захтева посредно декодирање, посебно истражити. Јер уметник живи и ради, а његова дела су његова филозофија, однос према људима, природи, свету, догађајима. Скулптуре које излазе из атељеа пуне кућу, уметник их поставља на места која имају значење; та комуникација скулптуре и скулптуре, скулптуре и простора је такође читљива ако се користи семантика, корелација, аналогија, знаци и слова у простору у облику жене, младића, оца, од камена, дрвета, гипса или метала. Атеље је био и мајсторска радионица, школа за младе уметнике, и тај део треба да осветли едукативни аспект куће атељеа, Росандића као професора на Ликовној академији и професора у свом атељеу. Такође, аспект уметничког „двојца“ Росандић је један од делова овог поглавља, део у коме је Мара била мање позната, али ће управо зато њен допринос његовом стваралаштву бити предмет новог читања. Њене драперије, бројне уметничке фотографије, дају посебан уметнички сензибилитет који је допринео уникатности уметничке атмосфере куће у Љубе Јовановића број 3. 5

4. Музеј

Последњи, трећи део, уједно и финални, јесте заокружујући наратив овог рада, и носиће назив *Музеј*. Овај део укључује податке о формирању музеја, о стању у држави у време његовог оснивања, о уметницима и њиховој пракси завештања легата, о типологији легата. Биће речи о историји музеја, односу према завештаним легатима у то време, у нашој земљи и иностранству и о данашњим помацима у музеолошкој пракси, пре свега у третирању кућа-легата данас. Тиме се обједињавају претходна два дела а презентација музеја заокружује два споменута наратива која су нечитљива. Овај део се бави истраживањем актуелне теорије о трансферу порука које носе музеалије и комуникацијом посматрача са њима. Како је раније обликована порука и како је комуницирала између прошлости и савремености, а како данас те исте поруке комуницирају између музеалног и реалног света? Биће речи о месту музеја у образовном систему данас код нас и у свету, њиховом утицају на знање, свест и спознају појединца и групе о историјско културној баштини, и њеном утицају на културни идентитет.

5. Закључна разматрања

Систематизовани резултати истраживања о „Музеју Томе Росандића“ требало би да допринесу сагледавању значаја и вредности легата као таквог, проширењем корпуса нових чињеница и новом читању већ познатих. Такође, кроз призму музеолошких теорија и праксе, биће осветљен феномен музеја који чине кућа - атеље и уметничка дела као целина која представља јединствен простор памћења. Чињеница да је деценијама музеј паралелно био приватни простор брачног пара Росандић, место плодне уметничке продукције, као и чињеница да архитектура легата у себи садржи галеријску експресивност свих својих простора и тиме носи печат и поруке времена, допринеће новим сазнањима везаним за биографију Томе Росандића. „Музеј Томе Росандића“ је својеврсна материјална биографија уметника и ово истраживање ће допринети бољем разумевању и новом читању исте. Детаљна студија дела из музеја уз анализу њиховог међусобног односа требало би да буде прилог разумевању укупног доприноса Томе Росандића српској уметности прве половине XX века у области вајарства. 6

Литература:

А

* Avramović, Zoran. „Legati u kulturi Beograda: stanje, problemi i moguća rešenja“. *Kultura* 93/94 (1994): 214-224.

* Антић, Радмила. *Тома Росандић*. Београд: Музеј града Београда, 1963.

Б

* Бајаловић, Ђорђе. „Ка старом српском стилу“. *Београдске општинске новине* 12 (децембар 1932): 766-769.

* Bal, Mieke. *Narratology: Introduction to the Theory of Narrative*. 3rd ed. University of Toronto Press, 1985.

* Bal, Mieke. *Double Exposures: The Subject of Cultural Analysis*. New York: Routledge, 1996.

* Bašlar, Gaston. *Poetika prostora*. Београд-Ћакак: Gradac, 2005.

* Bihalji-Merin, Oto. *Jugoslovenska skulptura dvadesetog veka*. Београд: Југославија, 1955.

* Булатовић, Драган. „Баштина као бранд или музеј као економија жеље“. *Годишњак за друштвену историју* 2-3 (2004): 137-148.

* Булатовић, Драган. „Баштинство или о незаборављању“. *Крушевачки зборник* 11 (2005): 7-20.

* Bulatović, Dragan. „Музеј као слика свијета“. *Glasnik Narodnog muzeja Crne Gore nova serija* II (2005-2006): 109-110.

* Bulatović, Dragan. „Музеологија и/као hermeneutika“. *Glasnik Narodnog muzeja Crne Gore nova serija* II (2005-2006): 111-120.

* Булатовић, Драган. „Музеј као економија жеље“. *Зборник Семинара за студије модерне уметности Филозофског факултета у Београду* V (2009): 21-37.

* Bulatović, Dragan. „Музеализација стварније будућности: баštина и ресурси“. *Музеју* 2 (2009): 7-15.

* Butcher-Youngmans, Sherry. *Historic House Museums: A Practical Handbook for Their Care, Preservation, and Management*. Oxford University Press, USA, 1996.

В

* Вујовић, Бранко. *Уметност обновљене Србије 1791-1848*. Београд: Prosveta: Republički zavod za zaštitu spomenika kulture, 1986. 7

- * Vranić, Dragana. *Jugoslovenska skulptura: 1870-1950*. Katalog. Beograd: Muzej savremene umetnosti, 1975.
- * Vučetić-Mladenović, Radina. *Evropa na Kalemegdanu: "Cvijeta Zuzorić" i kulturni život Beograda 1918-1941*. Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije, 2003.

Г

- * Grum, Željko. *Ivan Meštrović*. Zagreb: Matica hrvatska, 1961.

Д

- * Delibas ić, sad i adz ikadunić, din. *Muzej u informatic kom okruz enju*. Zenica: Muzej grada Zenice, 2006.
- * Дероко, Александар. *Фолклорна архитектура у Југославији*. Београд: Научна књига, 1964.
- * Dimitrijević, Kosta. *Neobične sudbine: Životni fragmenti*. Beograd: Prometej, 2011.

Ј

- * *Jugoslovenska skulptura: 1870-1950*. Katalog. Beograd: Muzej savremene umetnosti, 1975.

К

- * Кадијевић, Александар. *Један век тражења националног стила у српској архитектури: средина XIX - средина XX века*. Београд: Грађевинска књига, 1997.
- * Кадијевић, Александар. *Естетика архитектуре академизма (XIX - XX век)*. Београд: Грађевинска књига, 2005.
- * Kašanin, Milan. *Savremeni beogradski umetnici*. Beograd: Prosveta, 1953.
- * Kašanin, Milan. *Сусрети и писма*. Нови Сад: Матица српска, 1974.
- * Kečkemet, Duško. *Život Ivana Meštrovića*. Zagreb: Školska knjiga, 2009.
- * Kolarić, Miodrag. *Toma Rosandić*. Beograd: Prosveta, 1959.
- * Kolarić, Miodrag. *Novija jugoslovenska skulptura*. Beograd: Jugoslavija; Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, 1961.
- * Kopytoff, Igor. „The cultural biography of things: commoditization as process”. in Appadurai, Arjun. (ed.) *The social life of things. Commodities in cultural perspective*. Cambridge: Cambridge University Press, 1986, pp. 64-91.

М

- * Макуљевић, Ненад. *Уметност и национална идеја у XIX веку: систем европске и српске визуелне културе у служби нације*. Београд: Завод за уџбенике и научна средства, 2006.
- * Малић, Горан. *Летопис српске фотографије: 1839-2008*. Београд: Фотограм, 2009. 8

- * Marković, Jasna. *Majstorska radionica Tome Rosandića*. Katalog. Beograd: Muzej grada - Kultura, 1985.
- * Maroević, Ivo. *Uvod u muzeologiju*. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1993.
- * Maroević, Ivo. *Baštinom u svijet: Muzeološke teme-Zaštita spomenika-Arhitektura*. Petrinja: Matica hrvatska, Ogranak, 2004.
- * McIsaac, Peter. *Museums of the Mind: German Modernity and the Dynamics of Collecting*. The Pennsylvania State University Press, 2007.
- * Мереник, Лидија. *Идеолошки модели: српско сликарство 1945 – 1968*. Београд, 2001.
- * Мереник, Лидија. *Иван Табаковић*. Нови Сад: Галерија Матице Српске, 2004.
- * Merenik, Lidija. *Umetnost i vlast - srpsko slikarstvo 1945-1968*. Beograd: Fond "Vujičić kolekcija": Univerzitet, Filozofski fakultet, 2010.
- * Miljković, Ljubica i Maković, Zvonko. *Sto vrhunskih djela hrvatskih umjetnika iz zbirki Narodnog muzeja u Beogradu: 1850-1950*. Katalog. Zagreb: Umjetnički paviljon, 2007.

O

- * Ораовац, Ђорђе. „Тома Росандић“. *Уметнички преглед* бр.3 (1937): 83-86.
- * Ораовац, Ђорђе. „Тома Росандић о ренесансној скулптури“. *Уметнички преглед* бр.6-7 (1938): 193-198.
- * Ораовац, Ђорђе. „Скулптуре у Народној Скупштини“. *Уметнички преглед* бр. 2 (1939): 57-58.
- * Ораовац, Ђорђе. „Скулптуре Томе Росандића пред Народном Скупштином“. *Уметнички преглед* бр. 7 (1939): 219-220.

П

- * Paunović, Siniša. *Tragom njihovog detinjstva*. Sarajevo: Svjetlost, 1959.
- * Pomian, Krzysztof. *Collectors and Curiosities*. Polity, 1991.
- * Preziosi, Donald. *The Art of Art History: A Critical Anthology*. USA: Oxford University Press, 1998.
- * Preziosi, Donald. *Brain of the Earth's Body: Art, Museums, and the Phantasms of Modernity*. University Of Minnesota Press, 2003.
- * Preziosi, Donald and Farago, Claire. *Grasping the World: The Idea of the Museum (Histories of Vision)*. Ashgate Pub. Ltd, 2004.
- * Preziosi, Donald. *Collecting/Museums*. in: *Critical terms for art history*, ed. Robert S. Nelson, Richard Shiff, Chicago, 2003. 9

- * Protić, Miodrag B. *Savremenici: likovne kritike i eseji*. Beograd: Nolit, 1955.
- * Protić, Miodrag B. *Skulptura XX veka*. Beograd: Jugoslavija; Zagreb: Spektar; Mostar: Prva književna komuna, 1982.

P

- * Radić, Nenad. „Zbirka kao “mutno ogledalo” istorije“. *Glasnik Narodnog muzeja Crne Gore nova serija II* (2005-2006): 197-204.
- * Радић, Ненад. „Музеј на рушевинама Југославије“. *Зборник Семинара за студије модерне уметности Филозофског факултета у Београду V* (2009): 59-68.
- * Радић, Ненад. „Музејски ум Џозефа Корнела“. *Зборник Семинара за студије модерне уметности Филозофског факултета у Београду V* (2009): 187-200.
- * Радић, Ненад. „Пусен и петокрака: збирка слика друга председника“. Нови Сад: Галерија Матице српске, 2012.
- * Read, Herbert. *The art of sculpture*. Washington: Pantheon Books, 1961.
- * Read, Herbert. *A concise history of modern sculpture*. London: Thames and Hudson, 1964.
- * Рилке, Рајнер Марија. *Огист Роден*. Београд: Службени гласник, 2009.
- * Rozić, Vladimir. *Likovna kritika u Beogradu između dva svetska rata (1918-1941)*. Beograd: Jugoslavija, 1983.
- * Rozić, Vladimir. *Oblik, umetnička grupa*. Beograd: Kancelarija za pridruzivanje Srbije i Crne Gore Evropskoj Uniji, 2005.

C

- * *Savremena jugoslovenska umetnost: slikarstvo, skulptura*. Beograd: Savez likovnih umetnika Jugoslavije – Prosveta. (avgust-septembar 1957)
- * Сандић, Мира. *Тома Росандић у сећању и разговору*. Београд: Цицero, 2009.
- Sedamdeset slikarskih i vajarских dela iz vremena 1920 – 1940*. Katalog. Galerija ULUS (februar-mart 1951)
- * Секулић, Исидора. „Тома Росандић: дух и скулптура“. *Аналитички тренутци и теме*. (1977): 216-223.
- * Страјнић, Коста. „Тома Росандић: поводом Маузолеја породице Петриновића у Супетру“. *Летопис Матице српске*, година 101, књига 313, свеска. 1/3 (јул-септ. 1927): 223-233.

T

- * Тошић, Dragutin. *Jugoslovenske umetničke izložbe: 1904-1927*. Beograd: Filozofski fakultet, Institut za istoriju umetnosti, 1983. 10

* Трифуновић, Лазар. *Српски уметници XX века академици*. Београд: Српска академија наука и уметности, 1968.

Ћ

* Ћetković, Vjekoslav. *Социјална уметност у Србији између два рата*. Novi Sad: Prosveta, 1991.

У

* Ujević, Avgustin. *Galerija našh umjetnika: Toma Rosandić*. Zagreb: Jugoslavenska galerija umjetnina, 1920.

Ф

* Findlen, Paula. *Possessing Nature: Museums, Collecting, and Scientific Culture in Early Modern Italy*. University of California Press, 1996.

* Foucault, Michel. *Riječi i stvari: arheologija humanističkih nauka*. Beograd: Nolit, 1971.

* Fuko, Mišel. *Arheologija znanja*. Beograd: Plato, 1998.

* Fuko, Mišel. „Друга места“. U *Mišel Fuko: 1926-1984: hrestomatija*, pr. Milenković, Pavle i Marinković, Dušan. Novi Sad: Vojvođanska sociološka asocijacija, 2005.

Х

* Habermas, Jirgen. *Javno mnjenje: istraživanje u oblasti jedne kategorije građanskog društva*. Beograd: Kultura, 1969.

* Хајдегер, Мартин. *Шумски путеви*. Београд: Плато, 2000.

* Хакман, Стефан. *Izložba slika, skulpture i arhitekture umetničke grupe Oblik*, Misao 1929. knjiga XXXI, sv. 233-240, 468.

* Hooper-Greenhil, Eilean. *The Educational Role of Museums*. London and New York, 1997.

Ч

* Čupić, Simona. *Petar Dobrović (1890-1942)*. Beograd: Prosveta, 2003.

* Чупић, Симона. *Теме и идеје модерног: српско сликарство 1900-1941*. Нови Сад: Галерија Матице српске, 2009.

* Чупић, Симона. *Грађански модернизам и популарна култура. Епизоде модног, помодног и модерног (1918–1941)*. Нови Сад: Галерија Матице српске, 2011.

Ш

* *60 godina slikarstva i kiparstva u Hrvatskoj: jubilarna izložba*. Katalog. Zagreb: s. n. (1961)

* Šola, Tomislav. *Prema totalnom muzeju*. Doktorska disertacija. Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani Filozofska fakulteta, 1985. 11

* Šola, Tomislav. The Future of Museums and the Role of Museology, MM&C, Vol. 11, No. 4, December 1992.

* Šola, Tomislav. *Eseji o muzejima i njihovoj teoriji: Prema kibernetičkom muzeju*. Zagreb: Kratis, 2003.

* Šulović, Ksenija i Karanović, Aleksandra. *Toma Rosandić: (1878-1958)*. Katalog. Novi Sad: Biblioteka Matice srpske, 2003.

Y

* Yates, Frances A. *The art of memory*. Harmondsworth: Penguin Books, 1978.

Наставно научно већу Филозофског факултета Универзитета у Београду

Одељењу за историју уметности

Реферат о квалификованости кандидата
и подобности предложене теме за докторску дисертацију

Миља Стијовић

„МУЗЕЈ ТОМЕ РОСАНДИЋА У БЕОГРАДУ“

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији:

Миља (Милорад) Стијовић рођена је у Београду 27.01.1987. године. Завршила историју уметности на Филозофском факултету Универзитета у Београду (2005-2009.), дипломирала је прва у својој класи 2009. године код ментора доц. др Драгана Булатовића са темом „Знак питања за београдске кафане“ са оценом 10. Тренутно је докторант IV године докторских студија на Семинару за музеологију и херитологију, Одељења за историју уметности, Филозофског факултета Универзитета у Београду. Све испите према програму докторских студија благовремено положила, са просеком 9,6.

Интересовања су усмерена ка изучавању, развоју и унапређењу музеологије на нивоу Универзитета, као и рад са студентима у настави.

Способност практичног рада демонстрирала је кроз активност одржавања вежби, путем интерпретације и презентације музеологије, школске године 2011/2012. студентима III и IV године основних студија Филозофског факултета, Одељења за историју уметности, из предмета Музеологија и Историјски модели музеализације под менторством доц. др Ненада Радића. Такође, у школској години 2010/11. држала је вежбе студентима IV године основних студија из Музеологије и на евалуацији добила оцену 4.92.

Током студија, пројекат изложбе „Временске визуре Београда“ оцењен је као најбољи у класи на предмету Музеологија, и награђен стипендијом за Семинар *The best in heritage*, одржан у Дубровнику, 2006. године.

Учествовала је на стручним семинарима: Управљање и писање пројеката за ЕУ фондове, Београд (СРБ), септембар 2012; Летња школа музеологије, Пиран (СЛО), јун 2012; *The Best in Heritage*, Дубровник (ХРВ), септембар 2011.; *Ка тоталном музеју – шанса транзиције*, Сопотани и Нови Пазар (СРБ), јун 2011.; *Моја баштина – моји идентитети*, Крушевац (СРБ), јун 2011.; *Простори памћења*, Београд (СРБ), април 2011.; *Критичка музеологија и херитологија*, Сирогојно (СРБ), мај 2010.; *Јеврејска радионица*, Београд (СРБ), фебруар 2010.; *The Best in Heritage*, Дубровник (ХРВ), септембар 2009.

Објављени радови: "Jazz Age Image", *Kultura* 131, Beograd 2011. (UDK 785.16.036.9:659.1).

Предложена тема „Музеј Томе Росандића у Београду“ требало би да дефинише место и значај овог значајног и специфичног музеја у оквирима историје музеја у Србији и да пружи ново тумачење дела Томе Росандића за историју српске и југословенске скулптуре.

2. Предмет и циљ дисертације:

Предмет докторске дисертације Миље Стијовић представља „Музеј Томе Росандића“ у Београду. Циљ дисертације је да је да на основу истраживања примарне грађе (архитектонског плана, инвентара и друге музејске документације) и уметничких дела Томе Росандића, реконструише аутентичност амбијенталне целине његове породичне куће и атељеа и открије до које мере је она у процесу музејске трансформације, шездесетих година двадесетог века, успешно очувана. Полазећи од хипотезе да је овакав тип музеја и сведочанство о значају дела Томе Росандића, циљ је и да анализом већ познатих и ново откривених историографских података о уметнику, његовом приватном и јавном животу, као и његовим уметничким делима, рад пружи ново тумачење његовог изузетног значаја за историју српске и југословенске скулптуре.

3. Опис садржаја (структуре по поглављима) дисертације:

У уводном поглављу кандидаткиња ће интерпретирати преглед постојеће литературе о делу Томе Росандића, и историјату његовог музеја као и историји завештања уметничких збирки у Европи са посебним акцентом на историјат

легаторства у Србији и Југославији. У расправним поглављима условљеним трослојним наративом „Музеја Томе Росандића” предмет истраживања биће тумачен прво као породична кућа, затим као скулпторски атеље и на самом крају као музеј. Тумачењем и анализом односа скулптура и простора у коме се налазе у музеју, биће у сваком поглављу кроз кључна дела испричани и сегменти из биографије Томе Росандића.

4. Основне хипотезе од којих ће се полазити у истраживању:

Полазиште дисертације је усмерено на разматрање специфичности породичне куће и атељеа и њеног богатог садржаја који бива претворен у музејски простор у јасно дефинисаним друштвено политичким околностима, а који се данас, у складу са препорукама Међународног савета музеја (ICOM), типолошки дефинише као кућа – музеј. Посебност оваквих музеја, као историјских модела музеализације, је да чувају њихову историјску аутентичност која је претходила њиховој трансформацији у музејски простор.

5. Методе које ће се у истраживању применити:

Основно методолошко упориште у раду је музеологија као интердисциплинарна наука која изучавањем предмета као носилаца значења, а овде су то, како уметничка дела, тако и целокупни инвентар „Музеја Томе Росандића“ у контексту музеја као фукоовског ”другог простора”, која пружа могућност да се интерпретацијом културног наслеђа на свеобухватан начин сагледају сви његови аспекти.

6. Очекивани резултати и научни допринос:

Очекује се да дисертација понуди нови и оригинални допринос историји музеја у Србији као и да својом интердисциплинарном ширином пружи ново тумачење музеја као својеврсне просторне биографије Томе Росандића.

7. Закључак:

Ценећи да је кандидаткиња Миља Стијовић успешно образложила предмет, циљ и структуру по поглављима ове комплексне теме, као и да предложена тема нуди нови оквир за оригинални допринос једног важног сегмента српског културног наслеђа, те констатујући да је кандидаткиња квалификована да се

бави реализацијом наведеног предлога, комисија предлаже да се прихвати предлог теме докторске дисертације Миље Стијовић под називом „Музеј Томе Росандића у Београду“.

Напомена: уз реферат је приложена литература коју кандидаткиња предлаже.

Београд, 10. јун 2013.

Комисија са одобрење теме докторске дисертације:

др Ненад Радић, доцент (ментор)
Филозофски факултет Универзитета у Београду

др Лидија Мереник, редовни професор
Филозофски факултет Универзитета у Београду

др Александар Кадиевић, редовни професор
Филозофски факултет Универзитета у Београду

др Драган Булатовић, доцент
Филозофски факултет Универзитета у Београду